

HANS STOLP

HET GEBED

Hoop
in bange
dagen

AnkhHermes

Eerder uitgegeven onder de titel *Het gebed als de mystieke weg*
(1997)

Omslag Peter Beemsterboer
Omslagbeeld Albrecht Dürer, *De biddende handen*
Binnenwerk De Grafische Keuken
NUR 728

ISBN 9789020220193

ISBN e-book 9789020220209

© 2023 Hans Stolp

© 2023 Uitgeverij AnkhHermes, onderdeel van VBK | media,
Utrecht

Alle rechten voorbehouden. Niets van deze uitgave mag worden gereproduceerd, op welke manier dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever, behalve in het geval van korte aanhalingen gebruikt in beschouwende artikelen of recensies uiteraard met vermelding van de bron.

Uitgeverij AnkhHermes vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

www.ankh-hermes.nl

Inhoud

Voorwoord	7
Inleiding	11
Het ego voorbij	19
Alleen verwondering	39
Wending in de evolutie	45
Het volwassen gebed	56
Stilte	67
De inwijding	78
Leer ons bidden	94
'De' vraag	108
Het Onze Vader en de chakra's	119
Het gebed	135
Bijlage	137
Noten	140

Voorwoord

Wat is je houvast in bange dagen? In dagen van oorlog, van epidemieën zoals corona en van economische problemen? Is er wel zo'n houvast?

Zelf vind ik dat houvast in het gesprek met de geestelijke wereld. Zo'n gesprek ga ik overal aan wanneer de behoefte in mij opwelt. Dat kan bijvoorbeeld in de supermarkt zijn, als ik lopend door de gangpaden denk aan iets denk wat me benauwt, of als ik me zorgen maak over iemand die me dierbaar is. Zo'n gesprek, waar het ook plaatsvindt, is voor mij het gebed.

Maar met name 's avonds laat, in bed, voor het inslapen, ga ik zo'n gesprek aan. Dat doet me goed en geeft me lucht. Als ik dan voor iemand bid, is het alsof ik voel hoe de ander op de een of andere manier omhuld wordt door licht en warmte. Ook bijvoorbeeld een land in oorlog kun je op zo'n manier in het licht zetten. Als je aandachtig aanvoelt wat er door de kracht van het gebed gebeurt, zul je ervaren hoe geestelijke krachtstromen in werking worden gezet om dit land, maar vooral ook het volk, te steunen in de beproeving die het moet doorstaan.

Natuurlijk voel je dat niet meteen, de gevoeligheid daarvoor ontwikkel je al doende, door steeds weer het gesprek 'met boven' aan te gaan. Maar als die gevoeligheid eenmaal merkbaar wordt, zul je steeds duidelijker ervaren wat jouw gebed doet.

Met wie ga ik dat gesprek eigenlijk aan? Wie zit er aan de andere kant van de lijn? Dat weet ik niet zo precies. Ik ervaar wel dat er geluisterd wordt en dat ik niet in het luchtledige praat, en soms ervaar ik zelfs zoiets als een antwoord. Als ik dan later nadenk over met wie ik dan wel in verbinding stond tijdens mijn gesprek met de geestelijke wereld, komt het meteen in me op dat het mijn eigen engel is die naar me luistert en me krachtstromen toestuurt die me geduld, vertrouwen en overgave schenken. Maar niet alleen mijn engel luistert naar me, ook met Christus, de Bron van kosmische Liefde, voel ik verbinding. Daarnaast voel ik regelmatig een verbinding met enkele geliefde overledenen met wie ik nog steeds door een onbreekbare liefde verbonden ben. De ene keer is het duidelijker dan de andere keer wie ik aan de lijn heb, en soms weet ik het niet en zeg ik maar 'jullie' tegen hen: *Alsjeblieft, willen jullie haar of hem met licht en warmte omhullen en kracht geven?* Meestal ben ik dan meer ingesteld op degene voor wie ik bid, dan op de vraag wie ik nu precies aan de lijn heb.

Het gesprek 'met boven' doet mijzelf ook veel: het versterkt mijn innerlijke weten dat ik er niet alleen voor sta, maar dat er altijd een stille hulp is die mij gaande houdt, ook als ik dat zelf op dat moment niet voel of ervaar en alleen maar duisternis zie.

Hoop in bange dagen. Ofwel: blij in gesprek met de stille wereld die de zichtbare te boven gaat, maar van waaruit stromen van liefde en kracht naar ons toestromen, dag in, dag uit.

Ik hoop van harte dat dit boek helpt om dat gesprek aan te gaan.

Hans Stolp

Inleiding

Bidden...

Zovelen in onze tijd hebben het gebed als een zinloze bezigheid opgegeven. Handen vouwen, ogen dicht. Praten tegen een onzichtbaar iemand, een God. Iemand, die in het verborgene ergens achter de wolken leeft.

Bidden. Wat heb je eraan? Wat je ook vraagt, meestal wordt het niet ingewilligd. Je vraagt om genezing, maar het gebeurt niet: de ziekte blijft je in de greep houden. Je vraagt om geluk voor je kind, maar het gebeurt niet: het raakt verzeild in de wereld van drugs en vindt daar allesbehalve geluk. En die zorg, die nood, die angst, die eenzaamheid, dat is toch de enige reden om te bidden? Om iets gedaan te krijgen? Dus als dat niet gebeurt, als geen enkele vraag wordt ingewilligd, als er nooit een antwoord komt op al je vragen, kun je dat bidden net zo goed laten.

En bovendien: die God, die meneer die daar achter de wolken woont, ach, die is toch een verzinsel van mensen, net als Sinterklaas? We hebben hem zelf bedacht. Hij is niet meer dan een projectie van onze

menselijke geest. We vonden het immers moeilijk om op eigen benen te staan, helemaal alleen in een wereld die bedreigend is en ons onzeker maakt. Daarom bedachten we iemand die zogenaamd voor ons zorgen zou. Dat gaf ons een veilig gevoel. Dat we die God zelf bedacht hebben kun je ook zien aan het feit dat God een man is en geen vrouw. Een patriarchale cultuur boetseerde natuurlijk een God naar het beeld van de man, niet naar dat van de vrouw. Er mag dan in Genesis, het eerste Bijbelboek, staan dat God de mens schiep naar zijn beeld en gelijkenis, in wezen schiep de mens natuurlijk een God naar eigen beeld en gelijkenis.

Bidden...

‘Wijzer’ geworden hebben we het gebed opgegeven als een achterhaalde gewoonte van mensen die handelen uit angst, onmacht en gewoonte. Maar wij, in onze tijd, wij weten beter. Wij weten dat God niet bestaat en slechts een projectie is. Wij weten dat een mens er alleen voor staat en zich niet langer achter zo’n fantasiebeeld kan verstoppen. Niemand heeft God ooit gezien. En met ons verstand kunnen we zijn bestaan niet bewijzen. Waarom dan nog langer in sprookjes geloven? Nee, dan liever eerlijk zijn en onze eenzaamheid en ongeborgenheid op ons

nemen en onszelf niet langer in slaap wiegen met zelfbedachte projecties.

Zo hebben velen voor ons gedacht, en daarom gaven ze die oude gewoonte van het gebed op. Zo denken velen in onze tijd nog steeds. En daarom willen ze nog steeds niets weten van de oude gewoonte van het gebed.

Eerlijkheid? Was het wel eerlijkheid die ons ertoe bracht het gebed op te geven? We noemden het intellectuele eerlijkheid: ons verstand kan het bestaan van God niet bewijzen en daarom bestaat Hij ook niet. Was het echt eerlijkheid die ons ertoe bracht het bestaan van God te ontkennen en daarmee ook het gebed op te geven? Of was het arrogantie? De arrogantie waarmee wij mensen ons verstand tot maatstaf van alle dingen maakten? Is het waar dat alles wat ons verstand niet kan bewijzen daarom ook niet bestaat? Of is het daarentegen goed mogelijk dat er nog hele werelden zijn, een hele kosmos bestaat, die voor ons verstand ontoegankelijk is?

Toen we God eenmaal opgegeven hadden en het gebed uit ons leven gebannen hadden, begon de eenzaamheid. Niet zomaar een eenzaamheid, maar een wurgende eenzaamheid, van een volstreekte desolaatheid. In de literatuur, een weerslag van de wijze waarop de mens zichzelf beleeft en verstaat, werd

dan ook gesproken over 'existentiële eenzaamheid', de eenzaamheid die inherent is aan het mensenleven.

Daar stonden we dan, volkomen alleen. Alleen tegenover al die grote vragen over de zin en het doel van ons leven. Vragen waarop we geen antwoord wisten. Daar stonden we, helemaal alleen op een aarde die we dachten te kennen en te beheersen. Maar we ontdekten dat we op de eigenlijke vragen, die over onszelf, over de zin en de betekenis van ons leven, geen enkel antwoord wisten. We werden onszelf tot een bitter raadsel. Want wat baat het als je denkt de hele wereld te kennen, maar jezelf niet kent, noch het doel of de zin van je leven? Wat baat het de wereld te kennen, maar zelf een raadsel te zijn, een vreemde voor jezelf? Vervreemding, een woord dat een modewoord werd en dat de aanduiding werd van die raadselachtige vraag, die we voor onszelf geworden waren.

Toen vervreemding ons in de greep hield, toen werden we eindelijk klein. Brak de arrogantie waarmee we dachten met ons denken de wereld te kennen in scherven uiteen. We veroverden de wereld, maar liepen stuk op onszelf. Maar juist toen elk houvast ons uit handen gevallen was, toen we beseften dat alle kennis die we dachten veroverd te hebben

ten enenmale nutteloos was om die ene grote vraag, de vraag wie wijzelf waren, te beantwoorden, juist toen begon er iets nieuws in ons op te lichten.

Gaandeweg, dikwijls tegenstribbelend, ontdekten we dat er nog een andere kenbron in ons woont en leeft: de kenbron van het hart, van het innerlijke weten, van het aanvoelen van werkelijkheden die voor het verstand gesloten blijven. En toen we heel voorzichtig en schoorvoetend leerden luisteren naar wat die andere kenbron in ons ons te zeggen had, begonnen we te ontdekken dat er een tot dan toe ongekende wereld in ons leeft, een wereld die geen andere kan zijn dan het eigenlijke Zijn. Dat Zijn, waarvoor we geen woorden kunnen vinden, maar dat we slechts kunnen ervaren. We gingen langzamerhand begrijpen dat dát het was wat door de traditie altijd met de naam God aangeduid werd. En dat God dus niet (alleen) een werkelijkheid buiten onszelf is, maar dat Zij/Hij (want hoe zul je dat hoogste Zijn benoemen?) vooral ook in onszelf woont en leeft.

Toen begonnen eindelijk het eigenlijke doel en de eigenlijke zin van ons leven hier op aarde voor ons op te lichten: we mogen dat eigenlijke Zijn, dat diep verborgen in ons leeft en dat we gaandeweg ontdekken als de kern van ons leven, opdelven en aan

het licht brengen. Dat eigenlijke Zijn, louter Licht, louter Liefde, de Levensbron die alles wat leeft en bestaat het aanzijn geeft en in leven houdt: dat eigenlijke Zijn wil in ons geboren worden. Het wil uitbreken uit de kluisters waarin we het gevangen houden. Ons hele leven is dan ook een geboorteproses. De geboorte van ons eigenlijke wezen, het eigenlijke ik in ons, het hogere ik. En alles wat we in dit leven meemaken en aan ervaring opdoen, zijn de weeën waarmee de geboorte van ons eigenlijke wezen gepaard gaat.

Zo kregen velen die de oude begrippen 'God' en 'gebed' hadden afgezworen in de leegte een nieuw zicht op die oude woorden en leerden zichzelf op een nieuwe, andere manier verstaan. Nadat ze waren stukgelopen op zichzelf, werd in de leegte en verlorenheid een groot geheim in hen geboren en leerden ze zichzelf op een nieuwe manier begrijpen: wij zijn een deel van het eigenlijke Zijn, wij dragen dat Zijn in ons mee. Of, in oude taal: God leeft in ons en wil in ons geboren worden. Zo vonden we een antwoord op de vraag die we voor onszelf geworden waren en leerden we met nieuwe ogen naar onszelf te kijken. Waren we eerst tot het inzicht gekomen dat het de mens was die God geschapen had naar eigen beeld en gelijkenis, nu moesten we

erkennen dat de oude woorden uit het Bijbelboek Genesis toch waar waren: wij mensen zijn uit God voortgekomen, uit Hem uitgestroomd, wij zijn vuur van Zijn Vuur, licht van Zijn Licht, en het is God die de mens geschapen heeft en niet de mens die zichzelf een God geschapen heeft.

Bidden...

Met de oude God, die man achter de wolken die niet meer dan een veredelde Sinterklaas was, verloren we ook het gebed; om eerst in de eenzaamheid te ontdekken dat met dat woord 'God' iets heel anders bedoeld wordt dan we altijd gedacht hadden. Dat God een werkelijkheid in onszelf is, de Bron van alle leven, de ziel van al wat leeft en is, de levensstroom, die de hele kosmos, dus ook onszelf, bezielt. En we zijn niet alleen denkende mensen, niet alleen maar lichaam, materie, nee, we zijn ten diepste geestelijke wezens, geest van de Geest. En behalve dat zijn we ook voelende wezens, en ons denken wordt pas werkelijk denken wanneer het een doorvoeld denken is, een eenheid van voelen en denken samen. Zo ontdekten we tot onze grote verbazing en verwondering dat we allerlei dingen weten die ons voelen ons te kennen geeft. In velen ging de bron van het innerlijke weten open. Met die ontdekking van dat

voelende weten, van God als het eigenlijke Zijn, van onszelf als wezens in wie dat Zijn leeft, keert ook het gebed op een nieuwe manier tot ons terug. Als een gesprek, een ontmoeting met wat diep verborgen in ons leeft. Het gebed als een durende ontmoeting, een durend gesprek. Als een spiegel waarin we ons eigenlijke wezen leren kennen en zien oplichten. Over dat gebed gaat dit boek.

Velen van ons herkennen in zichzelf iets van wat ik hierboven beschreef: het afscheid van de oude woorden en vormen, de oude God, dat oude gebed. Velen herkennen ook de leegte in zichzelf, en dat voelen: ik weet dat er meer is dan deze zichtbare wereld alleen, ik weet dat het mogelijk is met de andere, grotere wereld (die ik ook in mezelf voel) in verbinding te treden. Ik weet dat in die verbinding de zin van mijn leven ligt. Maar hoe doe je dat? Hoe leer je dat oude gebed op een nieuwe, andere manier te zien en te ervaren?

Voor hen die tastend en zoekend op weg zijn naar die andere, nieuwe manier van bidden heb ik dit boek geschreven.